

Аксіологічний аналіз у педагогіці туризму – важливий метод вивчення процесів інкультурації, тобто засвоєння суб'єктом системи культурних цінностей. Розроблено інноваційний туристський продукт – національні екскурсійні маршрути («Трипільське поселення України», «Із варяг у греки», «Козацькі Січі», «Вільності війська Запорізького», «Фортеці й замки України», «Монастирі України», «Гетьманські столиці», «Чумацькими шляхами»). На сьогодні діють тематичні напрями системи туристично-екскурсійних маршрутів, що охоплюють всю територію України. Доцільно цей досвід використати й у підготовці інших аксіологічних туристичних програм в Україні.

Завдяки туризму здійснюється соціалізація особистості. Формується соціальний досвід особистості за допомогою різновекторного аксіологічного простору: природної та культурної спадщини, що освоюється за допомогою освітніх інститутів, сім'ї, засобів масової інформації, інших засобів туризму.

Важливим є організований аксіологічний простір, тобто соціальне середовище, що спеціально організовано для позитивної динаміки особистості. Сучасні умови використання організованого аксіологічного простору в педагогіці туризму характеризується:

- повною свободою вибору варіанта заняття;
- професійною основою заняття (підготовка викладача, розробка науково-методичного забезпечення);
- можливістю отримання додаткової освіти, підготовкою до нової професії;
- творчим характером діяльності [2].

Естетичні функції педагогіка туризму виконує через: *інформаційно-пізнавальну*, пов'язану із здобуттям, удосконаленням знань особистості; *ціннісно-орієнтаційну* – з реалізацією естетичних переконань; *діяльнісно-вольову* – з реалізацією естетичних здібностей, які визначають *соціально-творчу* спрямованість мандрівки; *комунікативну*, що виступає моделлю емоційної і нормативної саморегуляції поведінки і діяльності туриста.

Список використаних джерел

1. Педагогіка туризму : навчальний посібник / В. К. Федорченко, Н. А. Фоменко, М. І. Скрипник, Г. С. Цехмістрова. – Київ : Слово, 2004. – 296 с.
2. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб. /Т. Г. Сокол – К., 1999. – С 67.
3. Суворцева Р. Ф. Проблема інноваційної діяльності педагогічній теорії та практиці. Наука і освіта Р. Ф. Суворцева / – 2001. – № 6. – с. 116 – 120.

УДК 004.422.61

ПАПІВ В. В.
СПІВАК С. М.
ОЛЬШАКОВСЬКА Г. В.
Мукачівський державний університет, Україна

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Важливим напрямом дослідження проблем сфери туризму є теоретико-методологічне обґрунтування інноваційних технологій підготовки фахівців для сфери туризму. Закономірності професійної діяльності майбутнього фахівця галузі накладають певні вимоги на педагогічні технології викладання і розробки змісту

навчальних дисциплін, організації творчої навчально-пізнавальної діяльності студентів у навчальних закладах туристського спрямування.

Система освіти будь-якої країни визначається соціально-економічними передумовами. На сьогодні однією з найбільш перспективних галузей української економіки є туризм. Розширюються міжнародні контакти, зміцнюється економіка країни, створюються нові робочі місця для українських громадян. В умовах жорсткої конкуренції із західними турфірмами, що міцно влаштувалися на світовому туристичному ринку, особливо гостро постає проблема *професійної компетентності фахівців туристичного профілю*. Аналіз діяльності вітчизняних туристичних фірм, інфраструктури туристичного бізнесу показує, що рівень підготовки персоналу, якість послуг, що надаються, поступаються загальноприйнятим світовим стандартам. Відмінності у даних стандартах спостерігаються в методичних аспектах освіти, технічній оснащеності навчальних закладів, а також найменуваннях професій і посад працівників, зайнятих у сфері туризму, готельного та ресторанного бізнесу. Усе це вимагає не тільки підвищення рівня викладання, але і перегляду змісту професійної підготовки фахівців туристичного профілю і його якості [3].

Фахівцям у сфері туризму щодня доводиться виконувати завдання комунікативного плану не тільки рідною, але й іноземною мовами. Ділові зустрічі із зарубіжними партнерами, робота з іноземними туристами, заповнення документації вимагають від спеціаліста володіння іноземною мовою на достатньо високому рівні. Уміння менеджера туризму сприймати потік інформації іноземною мовою, адекватно реагувати на мовні повідомлення, вести ділові переговори без допомоги перекладача або лише частково удаючись до його послуг, позитивно позначаються на результатах його праці, підвищують престиж туристичної фірми [1].

Останнім часом туристська політика провідних країн світу будується не на моделі мультикультуралізму, а на принципово новій моделі інкультуралізму. На відміну від мультикультурної моделі, що означає існування незалежних культур, змушених до спільного існування на одній території, культуровідповідний зв'язок, заснований на новому баченні культури, що базується на таких засадах, як:

- 1) повага власної культуровідповідності, що суперечить ідеї етнічної чистоти та монокультурних сутностей;
- 2) акцентування на взаємодії та взаємозалежності;
- 3) постійне впровадження в життя принципу активної толерантності.

Нове в інкультурному просторі – пріоритетність взаємодії, взаємозв'язку та взаємовпливу. Діалог культур базується на існуванні загальнолюдських цінностей та ідеалів. Кожен народ входить в історію людства зі своєю національною ідеєю і водночас живе тим, що об'єднує його з іншими народами. Масштаби цієї взаємодії невпинно розширюються за допомогою туризму. В процесі діалогічних зв'язків учасники туристичної діяльності набувають своєї чіткої окресленості, свого місця серед інших культур. Через діалог та за його допомогою здійснюється самовизначення культури, виявлення особистісних детермінант, самосвідомість і самоствердження особистості [2].

Метою освіти стають не просто знання й уміння, а певні якості особистості, формування ключових компетенцій (компетентностей), які повинні підготувати фахівців сфери туризму до подальшої професійної діяльності. До їх числа належить: 1) *лінгвістична компетенція*, яка означає сукупність знань про систему мови, про правила функціонування одиниць мови, а також здатність користуватися цією системою для розуміння чужих думок і висловлювання власних думок в усній і письмовій формах у різних ситуаціях спілкування; 2) *комунікативна компетенція* означає знання способів формулювання думок за допомогою мови, що забезпечують можливість організувати і здійснити мовну дію (реалізувати комунікативний намір) і вміння користуватися такими способами у процесі сприйняття і використання мови в усній і письмовій формах у різних ситуаціях спілкування; 3) *соціокультурна компетенція* означає знання студентами національно-культурних особливостей соціальної і мовної поведінки носіїв мови: їх звичаїв, етикету, соціальних стереотипів, історії і культури країни, здатність користуватися такими знаннями в процесі спілкування; 4) *стратегічна (компенсаторна) компетенція*, яка є комбінацією інтелектуальних прийомів і зусиль, способів для пошуку виходу зі скрутного становища, коли студент не має у своєму розпорядженні необхідних мовних засобів і шукає їм заміну.

Список використаних джерел

1. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика : навчальний посібник / М. П. Мальська, В. В. Худо. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.
2. Новиков В. С. Інновації в туризмі / В. С. Новиков. – М : Академія, 2007. – 208 с.
3. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб./Т. Г. Сокол – К., 1999. – С 67.

UDC378:373.3.011.3-051(439)"18/19"

PAPP KLAUDIA
CSÓÓRI ZSÓFIA (CHOVRIY SOFIYA)
Munkácsi Állami Egyetem

AZ ELEMI ISKOLAI TANÍTÓKÉPZÉS A XIX. SZÁZAD VÉGI ÉS XX. SZÁZAD ELEI MAGYARORSZÁGON – A TANTERVEK TÜKRÉBEN

A magyarországi tanítóképzés jelentős örökséget halmozott fel a kiegyezést követő évtizedekben. Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter 1868. évi XXXVIII. törvénye megteremtette az intézményes tanítóképzés alapjait Magyarországon.

A törvények mellett alapvető fontosságú a tantervi szabályozás problematikája is. A kiegyezés utáni korszakban több tanterv kiadásra került.

1869-ben jelent meg az első miniszteri tanterv az állami elemi iskolai tanítóképzők számára és nyolc évig volt érvényben [1.].

A második tanterv 1877 – 1882-ig volt érvényben. A tanterv változatlanul meghagyta az előző dokumentum vezérelveit. Ugyanakkor megadta minden tantárgy tanításának célját. Nem változott jelentős mértékben a heti összóraszám: 96. Heti órák száma az első osztályban 31, a második osztályban 32, a harmadik osztályban 33. Ebből a neveléstani tárgyra és tanítási gyakorlatra jutott 13 óra, nyelvi- és történelmi tárgyra 27 óra, mennyiség- és természettudományi tárgyra 21 óra, művészeti tárgyra és a testgyakorlásra 29 óra, hit- és erkölcsstan 6 óra [2, 517. o.].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>